

Temporada 2018-19 del Gran Teatre del Liceu

Una escena del muntatge d'Annilese Miskimmon per a *I Puritani* de Bellini que inaugura la temporada

Esperances de futur i una programació en desequilibri d'estils

L'endemà de la confirmació de Valentí Oviedo com a nou director general del Gran Teatre del Liceu, el president de la seva Fundació, Salvador Alemany, n'anunciava la propera incorporació el mes de maig. Una nova etapa que el Liceu encara amb il·lusió i que sembla generar esperances a l'opinió pública, després de la marxa definitiva de Roger Guasch després d'uns anys de retallades en què el sanejament econòmic de la institució ha anat clarament per davant de l'ambició artística. Valentí Oviedo ha estat escollit després d'un procés de selecció de tres mesos en què, entre els 42 candidats presentats, van quedar cinc finalistes, dels quals va destacar per sobre de tots Valentí Oviedo, que va ser aprovat pel Patronat el 22 de març passat de forma gairebé unànime.

I el divendres 23 de març Christina Scheppelmann presentava la programació de la temporada 2018-19 -encara dins les celebracions del 20è aniversari de la reinauguració del Liceu- i que porta com a lema "Més vius que mai".

Christina Scheppelmann va explicar el relat artístic que ha aplicat al Liceu des de la seva incorporació. La directora artística va exposar que el seu objectiu de millora del Teatre i de la relació d'aquest amb el seu públic passa per cinc punts essencials: la presència de grans veus -tant els incontestables que es poden veure als millors teatres del món com els joves emergents que estan cridats a ser les futures estrelles de l'òpera-; la programació d'obres del gran repertori, condicionat per les limitacions d'un teatre d'*stagione*, no de repertori, que permet programar un nombre limitat de títols; el reforçament dels cossos estables: cor, orquestra, tècnics i personal que fan possible una representació operística i la posada en marxa del pla musical de Josep Pons, malgrat que ha estat més lent del que s'esperava. El quart punt del seu projecte és la varietat de produccions i innovacions, que estimulin i trenquin les convencions, com han estat les produccions d'*Un ballo in maschera* d'inici de temporada 2017-18, *L'holandès errant*, *Quartett* de Francesconi o el *Tristan und Isolde* d'Àlex Ollé. I, per últim, la incorporació de nou repertori, que amb l'OFF

Liceu ha trobat la porta d'entrada a compositors catalans que, molts d'ells, tenen en aquesta fórmula la primera experiència amb el món de la veu lírica com a instrument, i d'on, s'espera, haurien de sorgir els futurs compositors operístics del país. Des de l'arribada de Schepplmann, el Liceu ha acollit la primera audició a Espanya de *Written on skin* de George Benjamin i *Quartett* de Luca Francesconi. La propera temporada estrenarà la primera òpera del compositor sabadellenc Benet Casablanca, *L'enigma di Lea*, amb llibret de Rafael Argullol, i s'anuncia la presentació escenificada de la nova òpera de George Benjamin –que s'estrena aquest mes de maig a Londres–, *Lessons in love and violence*, per a l'any 2021, a més de l'estrena de l'òpera d'Antoni Ros Marbà sobre Walter Benjamin, sense data precisa. L'òpera contemporània, encara que sigui en degoteig, és present al teatre barceloní.

Temporada 2018-19: sobreabundància d'òpera italiana i francesa

Si una cosa destaca en la programació de la temporada 2018-19 és la sobreabundància de títols d'òpera italiana i francesa, tant romàntica com barroca (dos Händel) i, com a contrapartida, l'absència de compositors de referència en un teatre com el Liceu. En efecte, brillen per la seva absència Mozart, Wagner, Strauss i, posats a dir, l'òpera russa. També fa anys que no gaudim de cap títol de Britten que amb tant d'èxit va calar en l'audiència liceista arran d'aquells *Billy Budd*, *Peter Grimes*, *Gloriana*, *Mort a Venècia*, *El somni d'una nit d'estiu...* de l'etapa inicial de la reinauguració. Afortunadament, com un miratge, apareix en la programació de 2018-19 una *Kàtia Kabànova* de Janáček.

La producció de Pier Luigi Pizzi de *La Gioconda* de Ponchielli que veurà el debut d'Iréne Theorin en el rol protagonista

I no és que el Liceu no sigui un teatre amant del repertori italià, al contrari! Però tres reposicions –*Tosca*, *Madama Butterfly* i *La Gioconda*– semblen moltes en un teatre que, precisament, té poc marge per a la varietat, ja que només pot programar entre 9 i 13 títols anuals. Així i tot, la producció de Paco Azorín de *Tosca* de Puccini permetrà escoltar la soprano Liudmyla Monastyrskaya en el paper titular, el principal atractiu d'un títol que comptarà també amb les veus de Tatiana Serjan, Fabio Sartori, Roberto Aronica, Erwin Schrott i Lucio Gallo. *Madama Butterfly* tornarà en l'estètica producció de Moshe Leiser i Patrice Caurier per permetre el descobriment de noves veus, com les de Lianna Haroutounian i el debut d'Ainhoa Arteta en el rol titular. Hi destaca la presència dels espanyols Ana Ibarra (Suzuki), Jorge de León (Pinkerton) i Gabriel Bermúdez (Sharpless), i l'emergent soprano argentina Mercedes Gancedo en el breu però significatiu rol de Kate Pinkerton. Sens dubte, de les tres reposicions, la més justificada per antiguitat i motivació en la programació és *La Gioconda* de Ponchielli, que no s'escolta al Liceu des del 2005 i que permetrà debutar en el rol titular a l'estimada soprano sueca Iréne Theorin. La programació d'aquesta òpera –amb producció escènica de Pier Luigi Pizzi– permetrà escoltar novament al Liceu Dolores Zajick, María José Montiel, Ildebrando D'Arcangelo, Carlo Colombara i Anna Pirozzi, aquesta darrera alternant-se amb Theorin en el rol titular, a més de propiciar el debut al Liceu del director madrileny Guillermo García Calvo, un dels espanyols més consagrats en la direcció d'òpera, habitual a les programacions de l'Òpera de Viena, entre d'altres.

La temporada s'inaugura amb una nova coproducció del Liceu amb la Welsh National Opera i la Danish National Opera, del títol de Bellini *I puritani*. Una producció que situa la trama en el marc dels conflictes religiosos a Irlanda el segle XX, que dirigeix escènicaament Annilese Miskimmon, directora de l'Òpera d'Oslo. *I puritani* comptarà amb dos grans repartiments, encapçalats per dues parelles vocals de primera categoria: Javier Camarena-Pretty Yende i Celso Albelo-María José Moreno, i altres veus de renom, com Mariusz Kwiecien, Lidia Vinyes-Curtis i Marko Mimica, entre d'altres.

El compositor sabadellenc Benet Casablanca estrenarà la seva primera

òpera, *L'enigma di Lea*, al teatre de les Rambles. © Quim Roser

Dues òperes més –*L'enigma di Lea* i *Les pêcheurs de perles*– tenen en comú amb *I puritani* que presenten una dona al capdavant de la direcció escènica, fet que demostra per fi una tendència cap a la normalització de gènere en l'àmbit teatral. És el cas també de *L'enigma di Lea* de Benet Casablanca, la direcció escènica de la qual s'ha encarregat a Carme Portaceli, directora del Teatro Español a Madrid, que col·laborarà amb Paco Azorín en l'escenografia i amb Ferran Carvajal en la coreografia. L'estrena de la primera òpera de Casablanca arribarà al Liceu el febrer del 2019 amb un repartiment de gran protagonisme ibèric, amb veus com les de José Antonio López, Sara Blanch, Anaïs Masllorens, Marta Infante, Sonia de Munck, Felipe Bou, Xavier Sabata, David Alegret, Antonio Lozano i Juan Noval-Moro. La protagonista de l'òpera s'ha encarregat a la soprano especialista en repertori contemporani Allison Cook, protagonista la temporada passada de *Quartett* de Luca Francesconi.

Detall de la producció de *Les pêcheurs de perles* de Bizet. © Werner Kmetitsch

Les pêcheurs de perles arribarà al Liceu pel maig del 2019, després de 55 anys d'absència al teatre de les Rambles, en una producció del Theater an der Wien amb direcció escènica de Lotte de Beer –Opera Award del 2015 com a nou talent– i direcció musical d'Yves Abel. Poc coneguda en la seva integritat, però molt popular per dos dels seus fragments, l'ària de Nadir i el duet Nadir-Zurga, l'òpera de Bizet tindrà bons defensors vocals en les veus d'Ekaterina Bakanova i Olga Kulchinska en el rol titular, mentre que John Osborn i Dmitry Korchak assumiran el rol de Nadir i Michael Adams i Borja Quiza el de Zurga.

De Janáček a Verdi

Un dels títols més atractius de la temporada, sens dubte per la singularitat, és ***Kàtia Kabànova***, que dirigirà musicalment Josep Pons i que torna després de 16 anys en una producció de l'English National Opera. David Alden dirigirà escènica l'òpera més sòrdida del compositor txec, que reivindica l'alliberament de la dona de les convencions culturals i socials d'una societat cruel. Protagonitza l'òpera Patricia Racette, en un repartiment en què apareixen veus de pes com ara les de Vladimir Ognovenko, Nikolai Schukoff i Rosie Aldridge, al costat d'habituals com Francisco Vas, Mireia Pintó i Marisa Martins. El jove català Josep-Ramon Olivé farà el debut escènic al Liceu.

Fa 36 anys que no s'escolta *L'italiana in Algeri* al Liceu, un dels títols més coneguts de Gioachino Rossini. Bona ocasió, doncs, per recuperar-la amb una producció del Teatro Regio de Torí, dirigida escènica per Vittorio Borrelli, en què actuaran i cantaran veus especialistes en el repertori rossinià, com les de Luca Pisaroni i Simón Orfila (Mustafà), Maxim Mironov i Edgardo Rocha com a Lindoro, Varduhi Abrahamyan i Maite Beaumont com a Isabella, tots sota la direcció d'un altre especialista en el gènere, Riccardo Frizza.

Rodelinda de Händel s'estrena al Gran Teatre del Liceu pràcticament 300 anys després de la seva estrena absoluta al King's Theater de Londres. Ho farà en una nova coproducció entre el Liceu, Teatro Real de Madrid, Opéra de Lió i Oper Frankfurt, amb direcció escènica de Claus Guth, que situa l'escenari a la casa de Händel a Londres. Josep Pons dirigirà també aquest títol, que compta amb veus de primer nivell: Lisette Oropesa, Bejun Mehta i Joel Prieto.

El tenor polonès Piotr Beczala torna al Liceu amb *Luisa Miller*. © Antoni Bofill

Tancarà la temporada *Luisa Miller* de Verdi, que torna al Liceu 11 anys després de la darrera representació, amb un repartiment excepcional, amb les veus de Piotr Beczala, Sondra Radvanovsky, Luca Salsi, J'Nai Bridges i Gemma Coma-Alabert, amb un repartiment alternatiu també de gran nivell, amb Arturo Chacón-Cruz, Eleonora Buratto, Juan Jesús Rodríguez i Sonia Prina. Domingo Hindoyan dirigirà

aquesta òpera que torna al Liceu en producció de l'Opernhaus de Zuric dirigida per Damiano Michieletto.

Òpera en versió de concert

Tres títols en versió de concert completen la programació. *Candide* de Leonard Bernstein, basada en la novel·la de Voltaire, que, en el centenari del compositor i director nord-americà Leonard Bernstein s'estrenarà al Liceu –es va poder escoltar al Teatre Romea el 1966. Veus i director musical són especialistes en el repertori americà, entre els quals s'infiltrin dos cantants catalans –Josep-Ramon Olivé, que debuta a la temporada operística del Liceu– i Inés Moraleda. L'actor Jordi Boixaderas farà de narrador en la traducció dels textos de Salvador Oliva, i un veterà com és Chris Merritt, a la darrereria de la seva carrera, tindrà un triple paper anecdòtic en l'òpera.

La soprano alemanya Diana Damrau protagonitzarà el rol d'Ofèlia al *Hamlet* d'Ambroise Thomas. © Jürgen Frank

Molts recordaran encara les esplèndides representacions de *Hamlet* d'Ambroise Thomas que el baríton Simon Keenlyside i la soprano Natalie Dessay van oferir al Liceu un no tan llunyà 2003. El títol francès basat en el drama de Shakespeare que s'havia estrenat el 1882, però lluny de ser un títol freqüent, presenta la magnífica producció del 2003 que va tenir fins i tot edició en DVD i va permetre recuperar un títol fins aleshores menystingut entre les sopranos lleugeres belcantistes. Per això la recuperació amb un repartiment de campanetes com el que es presenta és bona notícia, encara que sigui en versió de concert. El protagonitzarà Carlos Álvarez –que viu un idil·li que ja sembla inextingible amb el Liceu–, al costat de l'Ophélie de Diana Damrau, el Laërte de Celso Albelo i les veus de Géraldine Chauvet, Nicolas Testé, Ivo Stanchev, Albert Casals, Toni Marsol, Rubén Amoretti, Carlos Daza i Josep Fadó en la resta de papers, sota la direcció experta de Daniel Oren.

Veus de primera línia són també l'excusa de la programació en versió de concert de l'*Agrippina* de Händel que girarà per tot Europa i que es va estrenar a Barcelona el 2013. Joyce DiDonato protagonitzarà l'òpera, però hi destaquen les veus de Luca Pisaroni com a Claudio i la revelació del moment en la corda de contratenor: Franco Fagioli. També hi sobresurten les veus de Marie-Nicole Lemieux i Andrea Mastroni i l'orquestra Il Pomo d'Oro, sota la direcció de Maxim Emelyanychev.

La mezzosoprano nord-americana Joyce DiDonato protagonitzarà *Agrippina* d'Händel. © Simon Pauly

Josep Pons renova com a director musical fins al 2022

Josep Pons ha renovat contracte com a director musical del Gran Teatre del Liceu per quatre temporades addicionals. Un compromís que el mantindrà vinculat al teatre d'òpera fins a la temporada 2021-22, per tal de donar continuïtat al pla musical del Liceu.

El mestre Josep Pons es va incorporar a la direcció musical del Gran Teatre del Liceu el setembre de 2012 amb l'objectiu de dissenyar i implementar un pla musical de millora de l'Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu. En aquest pla, a més del recanvi d'una part substancial dels músics membres de l'Orquestra i el Cor, la convocatòria de noves places i la incorporació de nous músics, corresponent a un relleu generacional, s'han portat a terme iniciatives com la programació d'una sèrie de concerts simfònics amb l'orquestra titular, per tal de treballar un altre tipus de repertori que ajudi a cohesionar la formació. Per a la temporada 2018-19 Josep Pons va anunciar un nou projecte, La Cambra del Liceu, consistent en quatre concerts de cambra al Foyer del Liceu, amb l'objectiu d'acostar al públic l'essència de la música tot treballant formacions més reduïdes sorgides del Cor i l'Orquestra, tal com fan altres orquestres europees.

La propera temporada es presentarà un quartet de corda, un programa de cor femení *a cappella*, un programa amb orquestra de cambra i un conjunt de metalls de l'Orquestra del Liceu.

A més, per a la temporada vinent destaquen dos concerts simfònics: *Das Lied von der Erde* (La cançó de la terra) de Gustav Mahler –amb Anna Larsson i Nikolai Schukoff– i la *Simfonia núm. 8, "Inacabada"* de Schubert en el Memorial Pau Casals, i l'*Anell sense paraules*, un arranament dels passatges simfònics de la *Tetralogia* de Richard Wagner signat per Lorin Maazel, que el director musical del Liceu presenta com a "*òpera sense paraules*". Josep Pons dirigirà tres títols al llarg de la propera temporada: *Kàtia Kabànova*, *Rodelinda* i l'estrena mundial de *L'enigma di Lea* de Benet Casablanca.

En l'apartat de concerts, cal destacar el concert simfònic amb fragments d'òperes amb Piotr Beczala com a solista i Marc Piollet com a director, el retorn del *Conte de Nadal* de Charles Dickens amb música d'Albert Guinovart i el cor VEUS-Amics de la Unió, el concert de Le Concert d'Astrée que dirigeix la francesa Emmanuelle Haïm amb les veus solistes del contratenor Tim Mead i la soprano Sandrine Piau, i el recital d'Iréne Theorin amb acompanyament pianístic.

Compañía Nacional de Danza. © Jesús Vallinas

La dansa obre el calendari 2018-19

La Compañía Nacional de Danza que dirigeix José Carlos Martínez oferirà l'espectacle d'inici de temporada el setembre del 2018: *Don Quixot* de Ludwig Minkus, una revisitació de les coreografies de Marius Petipa i Aleksandr Gorski, actualitzades. L'Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu n'interpretarà la música en directe, sota la direcció d'Oliver Díaz.

L'abril del 2019 visitarà el Gran Teatre el Ballet de l'Opéra de Lió amb tres espectacles amb coreografia de Jiří Kylián, llegenda viva de la dansa contemporània: *Bella figura*, *Petite mort* i *Wings of wax*.

IT Dansa, jove companyia de l'Institut del Teatre que dirigeix Catherine Allard, oferirà dues sessions d'un programa que inclou *Kaash* d'Akram Khan, amb escenografia d'Anish Kapoor; *La fiesta* de Lorena Nogal, sobre música dels anys vuitanta del segle XX, i *WHIM fractured fairytale* d'Alexander Ekman, sobre música d'Antonio Vivaldi, Edmundo Ros i Nina Simone.

El Ballet Nacional de España, que dirigeix Antonio Najarro, oferirà un programa amb influències flamenques i contemporànies, que inclou *Zaguán*, amb música de Jesús Torres i coreografia de Blanca del Rey, La Lupi, Mercedes Ruiz i Marco Flores, i *Alento*, amb coreografia d'Antonio Najarro sobre música de Fernando Egozcue.